Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (deseto vijeće)

14. studenog 2013.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Konvencija iz Bruxellesa – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Članak 5. stavak 1. podstavak (b) – Sudska nadležnost – Posebne nadležnosti – Stvari koje se odnose na ugovor – Pojam , pružanja usluga' – Ugovor o uskladištenju"

U predmetu C-469/12,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Handelsgericht Wien (Austrija), odlukom od 17. rujna 2012., koju je Sud zaprimio 22. listopada 2012., u postupku

**Krejci Lager & Umschlagbetriebs GmbH**

protiv

**Olbrich Transport und Logistik GmbH**,

SUD (deseto vijeće),

u sastavu: M. Juhász, predsjednik vijeća, A. Rosas (izvjestitelj) i D. Šváby, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir podnesena očitovanja:

— za Krejci Lager & Umschlagsbetriebs GmbH, M. Stögerer, *Rechtsanwalt*,

— za austrijsku vladu, C. Pesendorfer, u svojstvu agenta,

— za vladu Helenske Republike, S. Chala i L. Kotroni, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, M. Wilderspin i W. Bogensberger, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči obrazloženim rješenjem, sukladno članku 99. Poslovnika Suda,

donosi sljedeće

* Jezik postupka: njemački

## Rješenje

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 5. točke 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001, L 12., str. 1.)(SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Krejci Lager & Umschlagsbetriebs GmbH (u daljnjem tekstu: Krejci Lager), austrijskog društva i Olbrich Transport und Logistik GmbH (u daljnjem tekstu: Olbrich Transport), njemačkog društva, u pogledu plaćanja tražene cijene za uskladištenje robe na lokaciji u Beču (Austriji).

### Pravni okvir

*Konvencija iz Bruxellesa*

3 Na temelju članka 5. stavka 1. Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972, L 299, str. 32.) (SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 281.), kako je izmijenjena Konvencijom od 29. studenog 1996. o pristupanju Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske ((SL 1997, C 15, str. 1)(SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 14., str. 82.) u daljnjem tekstu: Konvencija iz Bruxellesa):

„Osobu s domicilom u državi ugovornici moguće je tužiti u drugoj državi ugovornici:

1. u predmetima koji se odnose na ugovor, pred sudovima nadležnim za mjesto izvršenja dotične obveze; [...]”

*Uredba br. 44/2001*

4 U skladu s uvodnom izjavom 11. Uredbe br. 44/2001:

„Propisi o nadležnosti moraju biti izuzetno predvidljivi i utemeljeni na načelu da se nadležnost uglavnom utvrđuje prema domicilu tuženika, pri čemu takva nadležnost mora uvijek postojati, osim u nekim točno određenim slučajevima, u kojima je zbog predmeta spora ili autonomije stranaka opravdana neka druga poveznica. [...]”

5 Uvodna izjava 12. Uredbe br. 44/2001 određuje:

„Osim domicila tuženika, trebale bi postojati alternativne osnove za utvrđivanje nadležnosti, utemeljene na bliskoj vezi između suda i postupka ili radi olakšavanja ispravnog suđenja.”

6 U skladu s uvodnom izjavom 19. Uredbe br. 44/2001

„Trebao bi biti osiguran kontinuitet između Konvencije iz Bruxellesa i ove Uredbe, pa bi s tim ciljem trebale biti donesene prijelazne odredbe. Isti kontinuitet treba biti osiguran s obzirom na tumačenje Konvencije iz Bruxellesa na Sudu Europskih zajednica [...]”

7 Pravila o nadležnosti propisana Uredbom br. 44/2001 nalaze se u njenom Poglavlju II. koje se sastoji od članaka 2. do 31.

8 U Odjeljku 1. tog Poglavlja II. naslovljenog „Opće odredbe”, članak 2. stavak 1. Uredbe 44/2001 predviđa:

„Uz poštovanje odredaba ove Uredbe, osobama s domicilom u nekoj državi članici sudi se pred sudovima te države članice, bez obzira na njihovo državljanstvo.”

9 Članak 3. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 44/2001 određuje:

„Protiv osoba s domicilom u državi članici može se podnijeti tužba pred sudovima druge države članice samo na temelju pravila iz odjeljaka 2. do 7. ovog poglavlja.”

10 U Odjeljku 2. istog Poglavlja II. naslovljenom „Posebna nadležnost”, članak 5. Uredbe br. 44/2001 predviđa:

„Osoba s domicilom u državi članici može u drugoj državi članici biti tužena:

1. (a) u stvarima koji se odnose na ugovore, pred sudom u mjestu u kojemu treba biti izvršena obveza;
   (b) u svrhe ove odredbe, osim ako nije drukčije ugovoreno, mjesto izvršenja obveze je:

   — u slučaju kupoprodaje robe, mjesto u državi članici u kojemu je, u skladu s ugovorom, roba isporučena ili je trebala biti isporučena,

   — u slučaju pružanja usluga, mjesto u državi članici u kojemu su, u skladu s ugovorom, usluge pružene ili su trebale biti pružene;
   (c) ako se ne primjenjuje podstavak (b), primjenjuje se podstavak (a); [...]”.

11 U Odjeljku 6. navedenog Poglavlja II. naslovljenog „Isključiva nadležnost”, članak 22. Uredbe br. 44/2001 određuje:

„Sljedeći sudovi imaju isključivu nadležnost, bez obzira na domicil:

1. u postupcima čiji su predmet stvarna prava na nekretnine ili najam nekretnina, sudovi države članice u kojoj se nekretnina nalazi. [...]”

**Glavni postupak i prethodno pitanje**

12 Krejci Lager, sa sjedištem u Beču (Austrija), podnio je tužbu pred Bezirksgericht für Handelssachen Wien (okružni trgovački sud u Beču) zahtijevajući da mu Olbrich Transport, sa sjedištem u Gornauu (Njemačka) isplati iznos koji odgovara naknadi za uskladištenje robe na njegovoj lokaciji u Beču. Taj se iznos odnosi na razdoblje između četrdesetog i pedeset drugog kalendarskog tjedna 2008. godine. Tužitelj je utvrdio cijenu uskladištenja od 325 eura.

13 Bezirksgericht für Handelssachen Wien se proglasio međunarodno nenadležnim i odbacio je tužbu. Taj je sud smatrao da se tužba sukladno članku 5. stavku 1. Uredbe 44/2001 treba podnijeti sudu u mjestu izvršenja sporne ugovorne obveze. Ta se obveza sastojala u plaćanju cijene uskladištenja odnosno novčanog duga koji je odgovarao pravu na kojem se temeljila tužba.

14 Prema istom sucu iz prvostupanjskog postupka, novčani dugovi poput toga iz glavnog postupka trebaju se sukladno austrijskom pravu kvalificirati kao „troškovi otpreme” („Schickschulden”), te su plativi u dužnikovu domicilu. Prema tome „[...] mjesto u kojemu treba biti izvršena obveza; u smislu članka 5. stavka 1. podstavka (a) Uredbe br. 44/2001 se nalazi u Njemačkoj i, posljedično, austrijski sudovi nisu nadležni za odlučivanje u predmetnom sporu.

15 Tužitelj je protiv te odluke uložio žalbu pred Handelsgerichtom Wien (trgovački sud u Beču), tvrdeći kako se članak 5. stavak 1. podstavak (a) Uredbe br. 44/2001 ne primjenjuje na činjenice u glavnom postupku. Prema njemu, ugovor o uskladištenju je ugovor o pružanju usluga. Prema tome, mjesto izvršenja takvog ugovora je, sukladno članku 5. stavku 1. podstavku (b) te uredbe mjesto u kojem je usluga pružena. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da tuženik u glavnom postupku naprotiv ističe kako ugovor o uskladištenju ne podrazumijeva pružanje usluge, već stavljanje određenog prostora na raspolaganje.

16 Sud koji je uputio zahtjev naznačuje kako je on sud posljednjeg stupnja u postupku u kojem je vrijednost predmeta spora manja od 5000 eura. Međutim, ističe da odgovor na pitanje koje se odnosi na tumačenje prava Unije nije toliko očit da ne bi bilo mjesta za razumnu sumnju.

17 U tim je okolnostima, Handelsgericht Wien odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li ugovor o uskladištenju robe ugovor o ‚pružanju usluga' u smislu članka 5. stavka 1. podstavka (b) Uredbe [...] br. 44/2001 [...]?"

## O prethodnom pitanju

18 Na temelju članka 99. svojeg Poslovnika, kad se odgovor na pitanje postavljeno u prethodnom postupku može jasno izvesti iz sudske prakse, ili kad odgovor ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji, Sud može, u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti obrazloženim rješenjem. Sud smatra da u ovom predmetu valja primijeniti tu odredbu.

19 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 5., stavak 1., podstavak (b), drugu alineju Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da je ugovor o uskladištenju robe ugovor o pružanju usluga u smislu te odredbe.

20 Na početku valja podsjetiti da je u članku 5. stavku 1. Uredbe br. 44/2001 utvrđeno pravilo posebne nadležnosti u pogledu stvari koje se odnose na ugovore. Određivanje te posebne nadležnosti, čiji izbor ovisi o odluci tužitelja i koja dopunjuje opće mjerilo o nadležnosti suda u mjestu u kojem se nalazi tuženikov domicil, opravdano je, u nekim točno određenim slučajevima, postojanjem uske poveznice između spora i suda nadležnog za odlučivanje o njemu (u tom smislu vidjeti presudu od 9. srpnja 2009., Rehder, C-204/08, Zb. str. I-6073., t. 32.).

21 Valja istaknuti kako se, prema sudskoj praksi Suda, tužitelj obraća sudu u mjestu izvršenja ugovora čak i ako je samo sklapanje ugovora na koji se odnosi tužba među strankama sporno (vidjeti, u pogledu Konvencije iz Bruxellesa, presudu od 4. ožujka 1982., Effer, 38/81, Zb. str. 825., t. 8.).

22 Kad je karakteristična obveza spornog ugovora prodaja robe ili pružanje usluga, članak 5. stavak 1. podstavak (b) Uredbe br. 44/2001 predviđa kako osoba s domicilom u državi članici može, na temelju takvog ugovora, u drugoj državi članici biti tužena pred sudom u mjestu u kojemu je karakteristična obveza navedenog ugovora izvršena ili trebala biti izvršena. Što se tiče mjesta izvršenja obveza koje proizlaze iz ugovora o pružanju usluga, navedena uredba u svom članku 5. stavku 1. podstavku (b), drugoj alineji, na autonoman način definira taj kriterij poveznice kako bi ojačala ciljeve ujednačavanja pravila o sudskoj nadležnosti i predvidljivosti (u tom smislu vidjeti presude Rehder, prethodno navedenu, t. 33. i 36., kao i Wood Floor Solutions Andreas Domberger od 11. ožujka 2010. , C-19/09, Zb. str. I-2121., t. 23. i 26.).

23 Iz informacija koje je Sudu prenio sud koji je uputio zahtjev proizlazi da se ugovor iz glavnog postupka odnosi na uskladištenje robe. Potonji sud posebice naznačuje da treba riješiti pitanje njegove međunarodne nadležnosti u situaciji gdje je roba tuženika u glavnom postupku, odnosno njemačkog društva, uskladištena na lokaciji koja se nalazi u Austriji.

24 Da bi se utvrdilo je li takva situacija obuhvaćena člankom 5. stavkom 1. podstavkom (b), drugom alinejom Uredbe br. 44/2001, valja se zapitati je li uskladištenje robe „pružanje usluge" u smislu te odredbe.

25 Treba ustvrditi da je tomu tako.

26 Naime, valja podsjetiti da, prema sudskoj praksi suda, pojam usluga koji se nalazi u članku 5. stavku 1. podstavku (b), drugoj alineji Uredbe br. 44/2001 u najmanju ruku podrazumijeva da stranka koja ih pruža izvršava određenu djelatnost uz naknadu (presuda od 23. travnja 2009., Falco Privatstiftung i Rabitsch, C-533/07, Zb. str. I-3327., t. 29.).

27 U tom pogledu, kao što to u svojim pisanim očitovanjima ističu austrijska i grčka vlada te Europska komisija, valja istaknuti kako je odlučujući element ugovora o uskladištenju činjenica da se skladištar obvezuje uskladištiti dotičnu robu za račun druge ugovorne stranke. Prema tome, ta obveza podrazumijeva određenu djelatnost koja se u najmanju ruku sastoji od primitka robe, njezina čuvanja na sigurnom mjestu i njezina povrata u prikladnom stanju drugoj ugovornoj stranci.

28 Što se tiče argumenta prema kojem je predmet dotičnog ugovora samo najam prostora, valja istaknuti kako je u okviru postupka predviđenog u članku 267. UFEU-a koji se zasniva na jasnoj razdiobi ovlasti između nacionalnih sudova i Suda, svaka ocjena činjenica u nadležnosti nacionalnog suda. Sud je osobito ovlašten samo iznijeti tumačenje ili izjasniti se o valjanosti akata Unije na temelju činjenica koje mu je naznačio nacionalni sud (presude od 8. svibnja 2008., Danske Svineproducenter, C-491/06, Zb. str. I-3339., t. 23., kao i od 10. studenog 2011., X i X BV, C-319/10 i C-320/10, t. 29.).

29 Međutim, prema informacijama koje proizlaze iz zahtjeva za prethodnu odluku, ugovor iz glavnog postupka se ne odnosi samo na najam prostorija nego i na uskladištenje robe. S druge strane, osim činjenice da nije na Sudu da ispituje tu činjeničnu ocjenu, valja istaknuti kako je sudska nadležnost u pogledu te prve vrste ugovora u svakom slučaju uređena člankom 22. stavkom 1. Uredbe br. 44/2001 koji se odnosi na isključivu nadležnost u području najma nekretnina (vidjeti, u pogledu Konvencije iz Bruxellesa, presudu od 15. siječnja 1985., Rösler, 241/83, Zb. str. 99., t. 24., kao i od 26. veljače 1992., Hacker, C-280/90, Zb. str. I-1111., t. 10.), na temelju kojeg su nadležni samo sudovi države članice u kojoj se nekretnina nalazi.

30 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti kako članak 5. stavak 1. podstavak (b), drugu alineju Uredbe br. 44/2001 treba tumačiti na način da je ugovor o uskladištenju robe poput ovog iz glavnog postupka „ugovor o pružanju usluga" u smislu te odredbe.

## Troškovi

31 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (deseto vijeće) odlučuje:

**Članak 5. stavak 1. podstavak (b), drugu alineju Uredbe Vijeća br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima treba tumačiti na način da je ugovor o uskladištenju robe poput ovog iz glavnog postupka „ugovor o pružanju usluga" u smislu te odredbe.**

Potpisi